

Izhaja :
vsak ponedeljek in tetrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
„ pol leta 8 „
„ četrt „ 4 „
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperte.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 77

V Gorici, v ponedeljek 6. oktobra 1924.

Leto VII.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konzorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadrzne tiskarne
v Gorici
Riva Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).

Zakaj plačujemo davke?

Mesec za mesecem nosijo naši kmetje in obrtniki predpisane davke v uradu. Zakaj moderna država potrebuje ogromnega denarja, da more vršiti obsežne naloge in korist skupnosti. Vsa ta reka denarja, ki teče iz rok državljanov v državno blagajno, se pa mora v drugi obliki zopet vračati med ljudstvo in mu nositi korist. S tem denarjem vzdržuje vlada vojne čete, uradništvo, sodno upravo, z njim dviga gospodarstvo in skrbi za šolstvo ter druge kulturne socialne potrebe.

Koliko državnega denarja, h kateremu tudi slovenski državljani prispevamo, se obrne v prid našega domačega prebivalstva?

Mi plačujemo italijanske šole za slovensko dečo. Plačujemo sodišča, kjer za naš jezik ni prostora. Vzdržujemo uradnike, ki bi morali biti služabniki ljudstva, a so njega vladarji. Prispevamo za črno milico, ki se je v naši domačiji žalostno proslavila. Žulji naših ljudi gredo v blagajne, iz katerih se plačujejo zavodi za potučevanje slovenske dece. Pred nami pa leže proračuni slovenskih občin in groza pretresa človeku srce, ko jih gleda. Prefektura je iz njih črtala postavke za zneske, ki so

jih slovenske občine hotele darovati slovenskim sirotam. Kako daleč gre mržnja proti našemu rodu niti pred solzami sirot se ne ustavi!

In dalje! Velika šolska reforma je prinesla italijanskemu ljudstvu celo vrsto izbornih šol, ki jih tudi mi pomagamo vzdrževati. Slovensko šolstvo je pa vničilo. Še več! Na vsem svetu ne najdeš narodne manjšine, ki bi ne smela odvarjati zasebnih šol z materinskim učnim jezikom. Slovani v Italiji tega ne smemo. Iz našega denarja kujejo meč, ki je nastavljen na srce slovenske mladine. Z našim denarjem moramo prispeti, da se naši otroci hitreje odtujijo rodnemu domu in jeziku.

Zveza narodov je določila, kakšne dolžnosti imajo države do narodnih manjšin. Med drugim pravi ta listina: »V okrajih, kjer so znatne narodne manjšine, pripade narodnim manjšinam sorazmerni delež na državnih sredstvih, ki so odmerjena za vzgojo, verstvo in dobrotelost.«

Slovenci imamo torej priznano pravico, da dobimo od države sorazmerni delež za slovensko šolstvo, za slovenske kulturne in dobrotelne zavode. Do danes je vlada tentala to našo pravico. Čast Italije zahteva, da izpolni to temeljno dolžnost, da bomo Slovenci vedeli, zakaj plačujemo davke.

nih več ne verjamejo. Na kongresu v Livornu je že prvi dan velika večina zastopnikov izjavila: Dol z diktaturo, razorožite milico, vlada naj spoštuje ustavo! Pretežna večina liberalcev pravi: Mi bomo sodelovali z vlado, če sprejme naše pogoje; če ne, pa se bomo borili proti nasilju!

Tako se med fašizmom in opozicijo polagoma tvori srednja skupina, ki želi postati dedič Mussolinijeve dobe.

Slavnostna seja Zveze narodov.

V sredo zjutraj so stale pred palačo Zveze narodov v Ženevi goste množice, ki so čakale na prihod zastopnikov. Zakaj ta dan se je vršila zgodovinska seja, na kateri so delegati glasovali o predlogu za mednarodno razsodišče. Razkošno opremljena zborovalna dvorana je bila vsa v zelenju, na predsedniškem odru so stale zastave 55. držav, ki so vključene v Zvezi narodov. V prvi vrsti sidijski zastopniki veljavisti, med njimi poslance Salandra za Italijo. Predsednik zborovanja je Švicar Motta, zraven njega ima sedež češki zunanji minister Beneš, ki je podpredsednik Zveze narodov. Ameriške države niso zastopane; le na veliki spominjski plošči, ki je vžidana na pročelju dvorane, čitaš, da je oče Zveze narodov Woodrow Wilson, da je on Zvezo zamislil in njena načela oznanil v slovitih 14. točkah svoje poslanice na vesoljno človeštvo. Jugoslovanski minister Marinković sedi med rumunskim ministrom Duco in zastopnikom poljske republike. Na tribunah se gnete odlično občinstvo, seditišča za časnika-rje so nabita poročevalcev, ki so prišli z vseh strani sveta.

Glasovanje.

Ko otvori predsednik sejo, stopi na govorniško tribuno zastopnik Francije in izjavi, da njegova država podpiše pogodbo o mednarodnem razsodišču in da bo napela vse sile, da se moč in ugled Zveze narodov utrdi. Za njim so podali podobne izjave švedski socialistični minister Branting, perzijski princ Arfa-Ed-Diowle, rumunski, kitajski in čilski zastopnik. Zadnja je govorila zastopnica Anglije, ki je izjavila, da največja nevarnost grozi svetovnemu miru od držav, kjer ne vlada ljudstvo, ampak nasilna diktatura. Ta govor je zelo zbudil Italijane. Po teh izjavah je predsednik prečital predlog, da se odobri pogodba o mednarodnem razsodišču. Zastopstva 47. navzočih držav so vstala na noge in soglasno sprejela predlog. S tribunal se je razleglo gromovito ploskanje, ki so ga množice pred palačo sprejele z viharjem vsklikov: Naj živi svetovni mir! Smrt vojni! Živeli združeni narodi! Po vseh cerkvah so zazvonili zvonovi in so znanili mestu zgodovinski sklep. Iz palače Zveze narodov so na vse vlade sveta odšle brezizčne brzofjavke, ki so nosile vest, da so države sprejele novi mednarodni zakon o vojni in miru.

Kulturni boj v Franciji.

Ko je demokratična levica s Herriotom na čelu zavzela vlado francoske republike, je naznanila, da bo začela ostro in dosledno izvajati proticerkvene postavke. Že leta 1905 je francosko svobodomiselnost meščanstvo udarilo katoličane, ko je parlament sprejel celo vrsto postav, ki zelo omejujejo svobodo Cerkve. Takrat je država zaplenila mnogo premoženja cerkva, samostanov, verskih družb in je izgnala na tisoče franco-

kih mož in žena, ki so posvetili svoje življenje redovnemu stanju. Ves katoliški svet je takrat vstal in je z enim srcem in glasom protestiral proti nezaslišanemu tlačanju verske svobode. Do vojske je francoska vlada te proticerkvene postavke strogo izvajala. Vojska pa je zblížala cerkev in državo, vlada je pozvala vse ljudstvo k edinstvi in je, da bi katoličanov ne izzivala, proticerkvene postavke molče umaknila. Še več! Po vojni je Francija imenovala posebnega zastopnika pri Vatikanu in ga je poslala na papežev dvor. Do maja 1924 je trajalo to premirje med katoliško Cerkvijo in Francijo. Ko je pa 11. maja zmaga demokratična levica, je zapretilo katoliški Cerkvi v Franciji novo preganjanje. Da še o pravem času zaježijo to nevarnost, so francoski kardinali poslali ministerskemu predsedniku Herriotu pismo, v katerem pravijo:

Pismo francoskih kardinalov.

»Res da pisana postava govori zoper redove, toda vojska je pokazala, kako da so redovniki v strelskih jarkih in v bolnišnicah žrtvovali sebe za Francijo, in hvaležnost, pravičnost ter enakopravnost govorijo zoper krivično postavu. Francija nima preveč sinov, da bi mogla pogrešati onih, ki delajo prostovoljno za njeno moralno veličino in za njen vpliv med narodi v čast francoskemu imenu.«

Pismo kardinalov je dostojanstveno, umerjeno ter globoko patriotično. Zaradi tega je napravilo velik vtis. Ogromna večina časopisja je na strani kardinalov in pozivala Herriota, da ne udeleži svojih kulturnobolnih načrtov, ki bodo Franciji le škodovali, razvneli ljuto borbo duhov in ogrozili pridobitve vojne, ki je Francozom dala notranjo edinstvo.

Herriot je odgovoril.

Cerkevni knezom je ministerski predsednik poslal pismo, v katerem pravi: Vlada se drži veljavnih zakonov in jih bo izvajala. Sicer vlada nima namena, se vmešavati v notranje življenje Cerkve in državljanov. Cerkvena prašanja, ki so nastala v novih pokrajinah, bo Alzacija-Lorena rešila sama v direktnih dogovorih z osrednjo vlado.

Katoliška Alzacija na nogah.

V novo priključenih pokrajinah, v Alzaciji in Loreni, se je polastilo katoličanov silno razburjenje radi vladne namere, da zatre versko šolo, ki je v teh deželah ostala nedotaknjena. Po vseh mestih so se vršila velikanska ljudska zborovanja, katoliški delavci so v protest za eno uro ustavili delo, alžaski župani so poslali vladi ostro poslanico, v kateri grozijo, da bodo odstopili vsi občinski sveti, če bo vlada začela boj proti verski svobodi. V poslanici pravijo župani takole: »Katoliška Alzacija je 50 let ječala pod nemškimi bičem in je ostala zvesta francoski domovini. Hrepeneli smo priti v naročje domovine, ker smo hrepeneli po svobodi, — če pa vlada hoče našemu ljudstvu vzeti versko svobodo, se bomo v imenu domovine borili z vso silo za svobodo.«

Trdno upam, da bodo ljudje vseh dežel, plemen in jezikov končno prišli do prepričanja, da je materinski jezik sam po sebi tako duševno bogastvo, tako živ vir srčnega življenja, tako sveta vrednota. — da služi, da ga bratstvo pred zatranjem.

Mottu, predsednik Zveze narodov.

Kaj se godi po svetu?

Liberalci na razpotju.

Moderno Italijo je zgradilo liberalno izobraženstvo, ki je imelo vse do konca vojne vlado v svojih rokah. Nekdaj vsemogočna liberalna stranka se je pa že pred vojno začela cepiti, po vojni pa je prišla ob vso veljavo in moč. Zakaj po vojni so zrastle nove mogočne politične organizacije kmetov in delavcev: mlada ljudska stranka je stopila na plan in socialistične skupine so se silno okrepile. Liberalna stranka je bila poleg teh mogočnih množic pravi slabič, brez poleta, brez organizacije in notranjega življenja. Ko so začeli po Italiji odmevati koraki bližajoče se revolucije, je popadel liberalce grozen strah. Ozirali so se krog sebe po pomoči. Z navdušenjem so pozdravili mladi fašizem, ki je vstal, da pobije zmaja revolucije; liberalci so fašizem podprli z denarjem, delali so mu v javnosti pot s časopisjem, gojili in božali so ga na vse načine.

Zdaj je fašizem že dve leti na vladi. Liberalci so ga spremljali kot zvesti pomagači, posodili so Mussoliniju svoje najsposobnejše politike, pri pomladanskih volitvah so postavili skupaj s fašisti kandidatne liste. Na fašistovski listi je bilo izvoljenih okrog 60 liberalnih poslancev, brez katerih bi fašisti v Južni Italiji bili strašno tepeni.

To veliko ljubezen med fašizmom in liberalci je pa ohladil krvavi zločin nad poslancem Matteottijem. Vsi ugledni liberalni politiki so se začeli odkimati od fašizma, češ: Mi smo podpirali fašizem, ne pa zločinca, mi smo hoteli zlomiti vrat revoluciji, nočemo pa nove krvi in nasilja. Liberalci so vzeli iz omare zaprašeni svoj program in so vedno glasneje začeli klicati vladi načela liberalizma: Spoštuj ustavo! Svoboda in varnost osebni in imetju! Svoboda besede in tiska! Zrušite strankarsko milico! Naj živi armada, živijo kralji!

Seveda te zahteve fašistovskemu ušesu niso zvenele prijetno. Z najte-

žjimi psovskami in grožnjami obsipa fašistovski časopisje liberalni tabor. Ustrahovati hočejo liberalce, da se ne bi obrnili proti Mussoliniju. Kajti na velikem kongresu, ki se je v soboto začel v Livornu, se bodo liberalci odločili, ali ostanejo še zvesti služabniki g. Mussolinija — ali pa gredo svoja pota.

S palico in oljčno vejico.

V ljuti boj med fašisti in liberalci je posegel sam Mussolini in sicer najprej s palico. Predsednik je napisal v svoj »Popolo d'Italia« oster in grob članek, v katerem zasmejuje liberalce in trdi, da je z lučjo iskal po vsej Italiji liberalizem, a ga ni mogel najti. Grozi liberalcem, da bo vrgel dva njihova ministra iz vlade. Če ne bodo lepo tiho in da bo liberalno stranko zadela ista usoda kot je popolare, ko so nastopili proti vladi. Mussolini grozi liberalcem s preganjanji, če ne bodo pridni in poslušni.

Te ošabne besede so liberalce strašno razjezile. »Ali se g. Mussolini ne spominja več, kako je prosičil po našem uredništvu, naj pomagamo fašistovski stranki, ki je v tistih časih bila revica še v srajčki? Kako da je takrat brez truda našel liberalizem v Italiji?« vzklika rimski liberalni dnevnik »Il Giornale d'Italia« in prihaja do zaključka: Med fašistovskimi načeli in liberalnimi ne more biti soglasja. Liberalna stranka se mora pripraviti, da prevzame vlado in reši deželo propasti.

Da bi potolažil vzbujene liberalce, se je v soboto, ko je začel kongres v Livornu, prikazal na odru g. Mussolini v mirovni halji in z oljčno vejico v rokah in se ljubeznjivo začel nasmihati liberalcem, ustavi, armadi.... Imel je v Milanu zelo značilen govor, v katerem se je trudil dokazati, da je fašizem vedno spoštoval kralja, častil armado, vpošteval ustavo in ščitil svobodo ter da je imel velike uspehe v notranji in zunanji politiki. Liberalci temu znanilcu miru, ki je včeraj govoril proti njim,

Mestne novice.

Tatvine ob belem dnevu.

Zadnji četrtek se je izvršila v tobakarni g. Marca v Semeniški ulici v opoldanskih urah drzna tatvina. V času od 1/212 do 1/11 ure popolne, ko je prodajalka navadno sama v trgovini, je nekj uzmovič, ki očividno dobro pozna razmere, izmaknil z prodajniškega pulta listnico, v kateri shranjuje g. Marc znamke, ki jih ima v razprodaji. Škoda, ki jo utrpel g. Marc, znaša okrog tisoč lir. Urznemu dolgooprstežu so na sledu.

* V uršulinskem zavodu v Gorici se odpravi z dnev 15. oktobra t. l. otroški vrtec, istočasno gospodinjstva šola in pa krojni tečaj za moško in žensko perilo ter obleko. Dne 4. novembra t. l. pa se v istem zavodu odpravi »Metodična materinska šola« z namenom, da se tu vzgajajo prihodnje otroške vrtnarice po zadnjih ministrijskih predpisih. Ta nov tip šole zahteva tri leta učne dobe.

Vpisovanje v »Metodično materinsko šolo« se prične 20. okt. ter traja do 31. okt. Za sprejem v to šolo se zahteva izpričevalo 3. razreda meščanske ali kake druge šole z enakovrednim učnim načrtom. V celii Italiji se ustanovi šest takih šol, in le te imajo pravico izdajati zrelostna spričevala za otroške vrtnarice. V uršulinski zavod se sprejemajo učenke treh Benečij. Skušnje za otroške vrtnarice po pretečenem sistemu so odpadle in prejšnje diplome imajo veljavo le za vrtnarice, ki so položile izpit vsaj pred desetimi leti ter so bile potem nepretrgoma delavne do danes. Gojenke, ki bodo obiskovale Metodično materinsko šolo pri uršulinkah v Gorici lahko tudi stanujejo v zavodu. Kdor želi več pojasnila, naj se obrne do vodstva uršulinskega zavoda v Gorici.

V Koprivi (Capriva) pri Krminu se odpravi tudi v tem šol. letu krojni tečaj za moško in žensko perilo in za obleke. Glede vpisovanja se je zglasiti ustmeno ali pisмено pri uršulinskem zavodu v Koprivi ali Gorici. Ta tečaj prične dne 4. novembra t. l.

* *Sijalen slovenski koncert.* V soboto zvečer se je vršil v Trgovskem domu koncert Pevskega in glasbenega društva. Operna pevka g. Lovšetova je doživela pravo zmagovalje, številno občinstvo je umetniško burno aplavdiralo. Tudi violinist g. Lipicer je želep uspeh. Strokovno oceno priobčimo prihodnjč.

Telovadba.

Telovadni nastop v Mirnu.

(Konec.)

Kaka bodi kritika?

Dopisnik »Edinosti« se je pa omejil na to, da je iz celega nastopa povzel dva pogreška. Dopis je bil prikrojen tako, da so vsi, ki niso bili navzoči pri nastopu ter so čitali o njem poročilo v »Edinosti« dobili vtis, kakor da je bila cela prireditelva velika polomijada. Jaz pravim, da sta bila več kot dva pogreška, a kljub temu trdim, da je bil nastop prvovrsten. V predvojni dobi smo videli malo tako dobrih telovadnih prireditelov, po vojni pa na tem ozemlju nobene. Prvenci pri mednarodnih tekmah tudi ne dosežejo vseh predpisanih točk, ampak le približno 80% a dobe kljub temu diplomu prvenstva. Nikomur ne pade na misel, da bi jih grajal, ker so pogrešili za 20%. Po tem principu moramo presojati tudi naše telovadne nastope.

Vsaka telovadna prireditev zahteva veliko truda in požrtvovalnosti. Vsi vemo, da je lažje kritizirati nego delati. Pristranska kritika pa je veliko večji pogrešek, nego morebitna nedostatenost pri telovadnem nastopu, ker se prva piše hote, druga pa nastane nehote. Namen kritike ne sme biti ta, da se ubije dobro voljo za nadaljnje delo, ter ustvari malodušje ampak nasprotno. Kritika mora biti pravična. Iz kritike mora biti razvidno, ali je bil nastop, o katerem se piše v gotovem času in na gotovem ozemlju eden najslabših ali eden najboljših. Ali je gotova organizacija od zadnjega nastopa napredovala ali nazadovovala. Ali so bili nedostaki posledica nemarnosti ali še

nedosežene popolnosti, ali slučajnega nesporazumljenja. Kritika ne sme biti taka, da opozori na eno nedostatenost v taki obliki, ki podcenjuje celo prireditev. Najostrejši kritiki so navadno taki, ki nič ne delajo. Kdor pozna trud in delo, zna ceniti tudi manjše uspehe.

O telovadnem nastopu v Mirnu bi morala »Edinost«, oziroma njen znani dopisnik povedati, da je izpadel v celoti jako dobro. Organizacija nastopa je bila najvzornejša. Telovadišče je bilo lepo urejeno, orodje postavljeno. Telovadci so stali pripravljeno že eno uro pred nastopom izven prostora, v katerem se je vršila

telovadba. Med vsemi desetimi točkami programa ni bilo nobenega presledka. Ko so zadnji telovadci ene izvedene točke odhajali iz telovadišča, so se že pojavili drugi za izvajanje druge točke. V tem lepem redu se je vršil cel primerno obširen in zanimiv spored.

Dekleta, fantje in naraščaj, ki so nastopili pri telovadbi v Mirnu naj se zavedajo, da je nastop pokazal uspeh njih truda in dela v tekočem letu. Velik napredek ste napravili od lanskega nastopa v Dornbergu. Krepko po tej poti naprej do še večjih uspehov!

A. Vuk.

Kaj je novega na deželi?

Podbrdo.

Dopis iz Podbrda o požaru v zadnji »Goriški Straži« me je osupnil. Zato sem se takoj informiral o tem, kar dopisnik poroča o orožnikih in fin. stražnikih. A nihče izmed onih, pri katerih sem poizvedoval, ni videl in ne slišal, da »so jih (domače može in fante) ustavili finanči in jih gnali nazaj po cesti« kakor trdi dopisnik. Pač pa so mi vsi povedali, da so orožniki in fin. stražniki hitro pritekli na kraj požara in pomagali gasiti s svojimi komandanti, kar sem tudi sam videl, ko sem prišel do poslopja, ki je bilo v plamenu. Posebno neresnična pa je trditev, da so može in fantje z brigadirjem »rabili dobrih 25 minut do poslopja, ki je oddaljeno par minut od ceste.« Orožnikom, fin. stražnikom in sploh njim, ki so po velikem naporu v kratkem času omeili in pogasili ogenj, vsa čast in priznanje!

Uredništvo »Goriške Straže« potrjuje, da dopisa o požaru v Trtniku, ki je bil priobčen v zadnji številki, ni pisal g. župnik Valentin Batič ter ni g. župnik z njim v nikaki zvezi!

Uredništvo.

Grahovo ob Bači.

V četrtek, dne 2. t. m. ob deveti uri dopoldne se je na železniški progi med Grahovom in Hudajužno dogodila majhna nezgoda. Ko je tovorni vlak sopihal z dvema lokomotivama v Hudajužno, sta mu v bližini bukovega predora skočila na sredni dva prazna voza s tira. Vlak se je ustavil šele v predoru in skušali so poriniti vso ropotijo zopet na plan. Pri tem sta se prazna vozova postavila povprek, en voz v bližini prve lokomotive se je potrl, nekemu sprovodniku pa je raztrgalo hlače. Predor so odmašili šele na večer in o poldevetih se je z večernim osebnim vlakom promet zopet otvoril.

Kobarid.

Poročil se je g. Maks Miklavič, sin bivšega dež. posl. in župana z gđč. Meri Gruntarjevo. Obilo sreče!

Iz Rihemberga.

Rihemberška fara je posebne vrste na Vipavskem. Poleg žlahtnih vinških trt uspevajo v njej tudi različne »sorte« osati, ki so ponižali Rihemberk na najnižjo stopnjo ne samo pri domačinih, ampak tudi pri tujcih. Najžlahtnejša cvetka je prosluli Sokol-žendarm-komunist-fašist Cigoj s svojo družbo, ki je hotela tesati korita na račun občanarjev. Sedaj je vsem odklenalo. Cigoj se mora zadovoljiti z bornimi 90 L. penzije. Tudi iz »Zadruga« je izginil duh po tej lepi družbi. Gdč. hčerka je tudi odslovljena. Je pa še nekaj zgagarjev, ki hočejo pod različni zvanečimi naslovi igrati politiko na lastno pest. Ne povzpeno se pa višje kot do kakega javnega plesa. Prav lepo se je videlo, kaka zmes je okrog teh ljudi, ko se je na kvatranco v Vasi plesalo in skušalo odtegniti občanarje od pametne in duha povzdigujoče prireditve Kršč. soc. društva v Rihemberku. Želimo vrlim društvenim voditeljem čim več vztrajnosti in poguma, da se ne bodo oplašili pred zaprekami, ki jih stavljajo društvu na

pot ne-le narodni odpadniki, ampak, žal, tudi gotovi gospodje, od katerih tega ne bi pričakovali. V odgovor naj jim bo le še lepše in vzornejše društveno življenje. »Bendima« je v polnem razmahu. Le vreme nekoliko nagaja. Pridelek bo povsod boljši kot lani. Tudi nekoliko več ga bo. Cene ugodno kažejo; mošt gre po 1.20 Lit.

Vipolže.

(Zakasnelo vsled preobilice gradiva, op. ur.) Naj mi bo dovoljen kratek odgovor na dopis iz Vipolže radi plesa pri Jasniču. Ples dne 30. avg. se je res vršil. Poročilo, ki nekako med vrstami dokazuje, da je bil ples že v začetku ustavljen, ni točno. Tudi ni pravilo, da bi se bilo to zgodilo vsled sviranja »Giovinezze«. Od štirih popoldne do polnoči godba iz Kojškega, ki je svirala, ni zaigrala tega komada. Zgodilo se je to še le pred odhodom z godbenega odra in sicer po naročilu drugih, oziroma dotičnega, ki je bil v dopisu omenjen. Pripominjam nadalje, da pri tem plesu niso imeli snoparji - fašisti odločilne besede. Ples je bil namenjen v prid vojnim invalidom in je samo vsled tega prišla omenjena godba. Koliko dobička so vojni invalidi od plesa imeli, mi sicer ni znano! Priporočal bi pa dopisniku, naj se natančno informira, predno spravlja dopise v javnost. Zlasti želimo to glede poročanja o godbi iz Kojškega. V nasprotnem slučaju bi se mu znala pripetiti kaka neprijetnost.

Solkan.

Pri vpisovanju učencev v I. in II. razred ljudske šole v Solkanu, so starši v polni meri storili svojo dolžnost ter so vsi brez izjeme pisмено zahtevali pouk materinega jezika (slovenščine) v dodatnih urah. Čast takim zavednim staršem! V prvem razredu so reci in piši trije otroci italijanske narodnosti, enako v II. razredu. Kako se bodo naši ubogi malčki kar v I. in II. razredu učili italijanščine zlasti še, če jih bodo podučevale dve učiteljici - sestri iz Sicilije? Po Gentilijevi šolski reformi se morajo torej samoslovenski otroci učiti v italijanskem jeziku, ko ne razumejo besedice italijanščine! Hočejo li iz naših otrok napraviti analfabete, kolih je v starih pokrajinah že toliko? Nismo proti temu, da se naš otroci uče tudi italijanščino, a učni jezik bodi materin jezik, t. j. slovenski! Od te svoje zahteve ne odjenjamo, dokler pravica ne zmaga krivice, katero nam je naredila zloglasna šolska reforma, pa naj nas zasledujejo razni Gilotti-ji in njegova kompanija kakor hočejo.

Ponikve.

Že dolgo nismo čitali v »Goriški Straži« nikakega poročila iz naše vasi; zato sem se namenil nekoliko opisati naš letošnji položaj. — Niti najstarejši ljudje v vasi ne pomnijo še tako slabe letine kot je letos. Celo letošnjo nas je neprestano obiskovalo neurje s točo. Žita nismo ravno pokosili kot se je to godilo ponekod, toda pridelali smo ga komaj polovice od drugih letin. Ajda pa je popolnoma vničena. Ni bilo zadosti, da je vsled vremenskih nezgod vničen malone ves letošnji pridelek: dne 25.

septembra ga je neurje namreč delno vničilo tudi že za prihodnje leto. Okrog 9. ure jutraj je namreč pričelo deževati kakor iz škafa. Voda je vdarila črez ceste na polja in njive, ter tam odnesla kar cele plasti zemlje posejane z ozimino. Ceste in poti je voda popolnoma vničila tako, da so postala neporabna za vsako vožnjo. — Ljudi se loteva naravnost obup. In kako tudi ne? Draginja žita, katerega si bodo morali ljudje mnogo nakupovati, vedno bolj narašča. Razni veliki davki in še vse drugo teži našega gorskega kmeta; dohodkov in druge pomoči pa ni od nikjer. — Glavni dohodki, ki smo jih imeli, so bili od žganjekuhe, sedaj pa tudi tega ni več. Sadje je posebno letos vse pokvarjeno od toče in je tudi za sušenje neporabno. — Tudi mi želimo, da bi se nam olajšala pristojbina na žganjekuhu kakor se je to ugodilo vinogradnikom, ko se je odpravil državni davek na vino; kakor pa slišimo, je menda popolnoma zaman naše upanje in naša bodočnost čimdalje bolj črna.

Vaščan.

Vitovlje.

Dne 22. m. m. se je ponesrečil tukajšnji zidar Anton Pirjevec in bližnji Plavi. Šel je s svojim sinom in zetom z doma na delo v Deskle. Ko so vsi trije prišli v Plave na postajo, je vlak ravno odhajal. Mlajšima se je še posrečilo, da sta ga dohitela, oče je pa zaostal. Napotil se je proti Desklam peš. Dohitel ga je neki tovorni avtomobil s pripetim tovornim vozom, na katerega je hotel skočiti. Šofer se pa ni ustavil, temveč mu je zamahnil z roko, da ga ne sprejme. Bilo je pa že prepozno. Mož se je že oprjel avtomobila in hotel skočiti nanj. Pri tem mu je pa zdrknilo in je tako nesrečno padel, da je prišel, ker je bilo ravno na ovinku, pod težki zadaj priklopljeni voz. Ta je šel čez njega in ga tako zmečkal, da je nesrečnež kmalu potem izdihnil. N. p. v m.!

Kal nad Kanalom.

25. t. m. je bila tudi pri nas povodenj. Niti stari ljudje ne pomnijo takega naraščanja vod. Nekateri njuje je kar odneslo; poti so seveda vse vničene. Najhujše je bilo v Koprivišču. Ker leži vas v dolini, je voda pridrla od vseh strani. Nekateri niso mogli niti svoje živine izgnati iz hlevov. Hvala Bogu, da je naliv kmalu odnehal, a polja so vseeno po večini vničena. Ljudje gledajo z obupom v negotovo bodočnost, ker je vladna pomoč tako, tako — daleč.

Iz Vipavskega.

Kakor čujemo namerava vlada nakloniti vipavsko-kraškemu vodovodu izdatno svoto L. 10.000. — Priporočamo skrbnemu in brihtnemu podprefektu Nicollottiju, da prepusti to svoto najboljšim »finančnikom« Julijske Krajine: Luliku, Jerkiču ter nad vse točnemu dorenberškemu Vodopivcu. Vsi trije, posebno pa Lulik, so se izkazali za gospodarsko temeljito izvežbane in podprefekt Nicollotti napravi s tem svojim prijateljem in zaupnikom veliko uslugo, sebi pa mirno vest, da se bo porabil denar v prave svrhe. Vzorni »finančnik« Lulik je sprejel od razpuščenega županstva svetokriškega dne 27. dec. l. l. preko 4000 Lir. S tem denarjem je tako dobrog gospodaril, da ga je opozoril celo njegov intimni pokrovitelj Nicollotti meseca julija t. l. da bo treba vrniti denar občini. Bajje mu je podprefekt postal obresti od dolga pri občini. Zgodilo se je to najbrže vsled zaslug, ki si jih je priboril Lulik za Nicollottijev fašizem.

Tržne cene v Gorici

dne 6. oktobra 1924.

Grozdje 1.10 do 1.60 L kg; kostanj 60 vin, do 1.20 L kg; paradizniki 60 do 80 vin, kg; fige 60 do 70 vin, kg; hruške 1 do 1.30 L kg; jabolka 60 do 80 vin, kg; fižol v strožu 60 vin, do 1.10 L kg; grah 2 do 2.40 L kg; krompir 30 do 40 vin, kg.

DNEVNE VESTI.

Nova industrijska šola v Gorici.

Mnogi stariši so začetkom šolskega leta v zadregi. Kam naj vpišejo otroke, ki so že končali ljudsko šolo? Mnogim, posebno ubožnejšim starišem bo prav prišla nova industrijska šola, ki se letos otvori v Gorici. Ta zavod je edini te vrste v Julijski Benetiji. Šola obsega dva oddelka: za strojnike (mehhanike) in mizarje. Vpisati se morejo dečki, ki imajo nad 13 let. Dečki, ki so dovršili meščansko šolo ali dopolnilno šolo (complementare), se sprejmejo brez izpita, drugi morajo položiti sprejemni izpit. Šola traja tri leta, Poučuje se teoretično 24 ur na teden in praktično 24 tedenskih ur v šolski delavnici. Letna šolska taksa znaša 30 lir. Iz šole naj izidejo mladeniči, ki bodo v svoji stroki temeljito izobraženi, iz nje naj izide izobražen delavski stan.

Zahvala gospodu podprefektu.

Pred tedni je razposlal Deželni knetijski urad v Gorici okrožnico, v kateri pozivlja županstva, naj pošljejo podprefektu kom. Nicolottiju v Gorico zahvalno pismo. Zakaj? Ker je vlada odpravila vinski davek, za kar ima bajne posebne zasluge g. goriški podprefekt. Kakor da bi bila vlada odpravila vinski davek samo za goriško okrožje in ne za vsa kraljevino... Komu pa se bodo županstva zahvalila za novi davek na sladkor in kavo? Ali mar tudi g. podprefektu Nicolottiju?

Reka umira.

V tržaškem listu »Il Piccolo« je priobčil znani reški profesor Susmel članek »Reka, umirajoče mesto«. Članek pravi, da Reka že deset let ne dela in ne služi. In zdaj, ko je prišla v naročje Italije, se izpolnjuje napoved, da bo Reka kisto uro, ko zasede Jugoslavija Baroš, začela umirati. To se zdaj godi. Oljarnje so zaprte. ladjedelnice hirajo, ribarne zastonj čakajo naročil iz Italije, druge manjše industrije so popolnoma ohromele. V zameno za vse to pa je prebivalstvo začelo poskakovati od veselja, ko je vlada raztegnila vse davke na Reko. Zakaj je vlada zamjenjala Rečanom krone v lire v razmerju 40 do 100? To je težak udarec za mučeniško mesto. — Reka se ne more dvigniti, ker Jugoslavija napoljuje ves promet v druge luke. Vsem jadranskim pristaniščem je Jugoslavija priznala znižane tarife. le Reki je odrekla to olajšavo. Tako bi morala po prebrisanem računu Jugoslavije, Reka umreti in iz niene smrti naj bi zacvetel Sušak. Članek končuje, da le Mussolini zamore rešiti obubožano mesto in dvigniti Reko iz obupa.

Italijanska komunistična stranka

je septembra meseca preštela svoje vrste. Stranka šteje 22.000 članov, ki so seve vsi pravi agitatorji. Tako poročata tržaški »Il Lavoratore«. — V Trstu so komunisti začeli izdajati list za žene in dekleta pod naslovom »La Compagna« (Sodružica). Komunisti torej zopet skušajo priti do moči.

Viteški Giunta.

Napoljski list »Roma« je priobčil pred par dnevi vest, da je znani fašistovski prvak Giunta odložil podpredsedniško mesto poslanske zbornice. Ko je prispel list v Rim, je raznašalec listov v reklamne svrhe glasno javljal to senzacionalno vest. Prišel je pred neko kavarno in tudi tam nudil časopis z razglaševanjem te vesti. Naenkrat pa stopi pred njega visokorasel gospod, ki s krepkim glasom izjavi: »Poslanec Giunta sem jan in ni res, da sem odložil podpredsedniško mesto.« Predno se je pred gospoda par gorkih zaušnic. Naplašeni raznašalec zavedel, je dobil daljšim ljubeznivostim se je odtegnil z naglim begom. Poslanec Giunta je po tem korajžnem dejanju zopet mirno sedel k svoji mizi.

Znašati se nad nedolžnimi je pač vsakdanje opravilo poslance Giunte in sličnih voditeljev!

Anglija pred volitvami.

Mac Donald je izpolnil besedo, ki jo je zastavil lrski. Parlament je z veliko večino sprejel pogodbo za razsodišče v sporu glede ulsterske dežele. Zdaj stoji delavska vlada pred novim bojem. Predložila bo zbornici zakon o pogodbi z Rusijo. Konservativci in liberalci so proti brezpogojnemu priznanju sovjetske vlade. Mac Donald pa pravi: če zbornica tega zakona ne sprejme, razpustim parlament in potem naj ljudstvo odloči, kdo ima prav. Delavska vlada bo v tem slučaju razpisala volitve. Volitve pa se liberalci boje. Zakaj delavska stranka bo stopila pred ljudstvo z bogatimi uspehi in trdno upa, da bo priborila 50—60 novih mandatov. Volitve bi se vršile že sredi novembra.

Prijatelji slovenske pesmi!

V nedeljo 26. oktobra ob 4. uri popoldan priredi prosvetno društvo »Mladika« v Gorici svoj prvi večji koncert. Vspored je prekrasno izbran in vestna priprava obeta mnogo umetniškega užitka. Opazujemo že danes na to privedev, da zlasti okolica ne zamudi lepe prilike za poglobitev glasbene izobrazbe.

Za vojne pohablence.

Vojni invalidi, tudi oni bivše avstro-ogrske armade, ki rabijo sestavne dele za

proteze naj se obrnejo na tukajšnje udruženje vojnih invalidov (Associazione Nazionale fra Mutilati ed Invalidi di guerra — Sezione di Gorizia. Via Morelli 26), katero jih jim bo oskrbilo.

Fantje, romarji!

Deset let je minulo, odkar je začelo evropsko klanje, deset let, odkar so mnogi izmed vas moralj s težkim srcem in nepopisno grozo zagrabiti za orožje in zapustiti ljubljene domove ter vse, kar je tako tesno z njimi združeno.

Mnogi ste se iz turbnega plesa vrnili zdravi in veseli, mnogo vaših tovarišev pa je ostalo v hladni zemlji prostrane tujine.

Ali ni primerno, da romate k svetogorski Materi božji, da se za srečno prebita leta vojnih grozot zahvalite in da se ob enem spomnite tovarišev, ki ste jih ostavili na bojnih poljanah? Primerno je! pravijo tisoči plemenitih mladeničev naše dežele, ki se pripravljajo na veliko fantovsko romanje na Sv. Goro 12. oktobra 1924.

Vspored bo sledeči:

1. Ob 8. uri zjutraj skupno sveto obhajilo.

2. Ob 10. uri zjutraj peta sv. maša z govorom: »Fantje, stražarji presv. Evharistije.«

3. Ob 2. uri popoldne govor: »Fantje, vitezi Mariljini«, nato pete litanije M. B.

Po cerkveni slovesnosti se mirno in dostojno razidete, kakor ste prišli.

Za hrano mora vsak romar sam skrbeti. Spovednikov bo na Sv. Gori mnogo, toda vkljub temu svetujemo, da skušate mladeniči sv. spoved opraviti doma — ali pa na predvečer v Gorici. — Po možnosti ne pridite na Sv. Goro na predvečer, ker je prenočišče slabo, mrz pa tam gori po noči že precej pritiska.

Žene in dekleta naj 12. oktobra lepo ostanejo doma ter molijo za lep uspeh romanja svojih najdražjih. Pri spovednicah in obhajilni mizi bodo imeli ta dan brezobzirno prednost fantje.

Če nam Bog da lepo vreme, bo 12. oktober za naše mladeniče same in pa za vsa naša deželo najlepši in najsrečnejši povojni dan.

Fantje, na noge! Vaš dan se bliža, naj vas najde pripravljene!!

Prosvetna zveza.

Občni zbor Prosvetne zveze se bo vršil v nedeljo dne 26. oktobra v Gorici. Društva in okrožja so dolžna poslati delegate.

Sestanek gr. duhovnikov je določen za četrtek 23. okt. ob 9. uri v prostorih Prosvetne zveze. Namenjen je onim gg., ki se zanimajo za vprašanja našega prosv. gibanja, pa se v nedeljo (26. okt.) ne morejo vdeležiti občnega zbora.

Naročniki »Colnič«, ki še niso prejeli zadnje številke, naj hlagovoljno nekoliko potrpi; pride v kratkem!

Blake za »Naš dom« je treba vrniti do 10. oktobra.

Listnica Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. Droglič Katarina, Gorica, Via Raffut šl. 14: Zglasite se čimprej v tajništvu.

2. Š. F. Bistrca - Zavrečica: Vaši podatki v pismu so premalo natančni. Odgovorite nam na sledeča vprašanja: 1. Ali ste napravili prošnjo po sinu ali po možu. 2. Številka in ime polka, pri katerem je služil sin oziroma mož? 3. Ali je bil sin (oče) ranjen, ali je zbolel, kje, kdaj, v kateri bolnici je bil? 4. Ali ste prejela vojaško podporo, koliko in do kdaj?

3. Kodolja Ivan, Gorica, Via S. Caterina 14: Zglasite se v tajništvu!

4. Medved Tereza: Perati, Livek: Sporočite nam ime vašega umrlega moža, pri katerem polku je bil, kdaj in kje je padel na bojišče. Ali ste po vojni prejela vojaško podporo, koliko in do kdaj?

5. Martin Možina, Idsko 19. Sporočite nam pismeno, še bolj pa, če imate priliko, ustmeno, natančne podatke glede Vaše invalidnine. 1. Ste bil vojak in kje? 2. Kdaj ste bil ranjen, kam? 3. Kdaj in kam ste vložili prošnjo za pripoznanje invalidne pokojnine? Koliko vas je v družini? Kdaj in kje ste bili pri zdravniškem pregledu?

6. Nemeč Matevž, Ročinj: Vašega pisma ne moremo nikar razumeti. Zato pridite v tajništvo, da se ustmeno pogovorimo v Vaši zadevi. Če pa bi ne utegnil priti v tajništvo, napisite, da Vam kdo napiše razumljivo pismo, v katerem naj navede natančne podatke glede priznanja invalidne pokojnine.

7. Anton Sivec, Magora 7, Drežnica: Sporočite nam: Kdaj ste šel k vojakom? Pri katerem polku ste bil? Kdaj, kje in kako ste bil ranjen oz. obolel? Kdaj in kje ste bili pri zdravniškem pregledu? Kdaj in kam ste vložili prošnje za priznanje invalidne pokojnine?

8. Andrejčić Stetan — Volče: Vi nimate pravice do vojne invalidnine. Lahko pa zahtevate pokojnino od podtjetja, pri katerem ste služil.

9. H. S., Idrija: Prejeli. Se homo dogovorili z odvornikom.

10. V. A. Kozarske št. 10: V Vaši zadevi smo prejeli sledečo informacijo: Vi ste prejeli od Hip. zavoda v Gorici lir 75.000 pred-uja. Hip. zavod je mislil, da ne bo krit s konkordatom na stavbi, zato si je hotel priskrbeti kritje še potom premičninskega konkordata. Danes je pa vsaka ovira odstranjena za izplačilo premičninskega konkordata. Hipotečni zavod v Gorici je že 28. 6. 1924 poslal finančni intendanci v Trstu »nulla osta«, da se Vam lahko izplača premičninska vojna odškodnina, ker je Hip. zavod že popolnoma krit s konkordatom za hišo.

Pričakovati je, da Vam bo finančna intendantsca v Trstu v kratkem likvidirala premičninski konkordat.

Cerovščkov gospod

Življenje Valentina Staniča

(Spisal: Joža Lovrenčič)

(Dalej.)

O mi nespametni ino od naše požrešnosti oslepljeni! Kako bi bil Ti mogel nam še naprej boljša leta dati, kir smo mi Tvoje dari ino pridinke tako nehvaležno, nespametno ino grešno nucali, ferderbali ino zametalil! Ah, mi z veliko sramoto zdaj spoznamo, da smo mi zdaj ravno to poštrafani, kar smo mi takrat grešili! — S Tvojim tako velikim darom, z vinom smo se mi špodelali, ali kakor živina se pijačili! Ino Ti si naše trte pokončal ino tem ostalim si frugovitnost vzeli! Takrat je se vino nemarno zametalo in zdaj ga šilki, bolni k pokrepcanju nimajo! Mi smo čez potrebo žrli, Tvoji darovi, te nam naprepostavljene špiže niso nam, kakor Izraelitarjem zadosti dobre bile; mi smo skoraj vsako tadtlati znali! — In ah, zdaj bi mi želeli, kakor izgubljeni sin z otrobni nasiteni biti! ... O mi vpijemo z njim kakor Izraelci: Oče mi smo grešili pred Tabo in pred svetom, kir smo Tvoje dari tako sla-

bo nicali ino njih nevredni se strili! ... O žihar bi se bil Ti takrat, kakor se je enkrat Jezus čez Jeruzalem, čez nas razjokal: O da bi bili vi dan vašega obiskovanja spoznali! ... O prišli so čez nas revne taisti strašni dnevi Tvojega obiskovanja! Žihar zdihujemo mi v naših revah s Tvojim prerokom Jeremijem! Vse ljudstvo je v jokanju kruh prošilo, vse to svoje je od sebe dalo, da bi si življenje ohranilo! Sirote smo postali brez pomočnika! Naše oči so otemnele, naša koža se je kakor peč posušila od grozovite lakotil!

O da bi mi Tvojo šibo kakor zgubljeni sin k pridu storili, ne pak taiste kakor otrpjeni Jeruzalemtci od sebe pahnilil! ...

Iz globokosti naših rev k Tebi vpijemo! Oče, sliši naše vpitje! ... Odtegni od nas šibo mrtvaške lakotil! ... Gospod pomagaj nam ... mi poginemo na morju lakotil! ... Ne spomni se na grehe naše mladostil! ... Grešili smo, mi vidimo in spoznamo to očito pred Tabo in pred svetom! Ah ni-simo vredni ne Tvojih dobrot, kir smo pri njih tako grdo grešili! ... Rekel je sicer ja enkrat Tvoj sin: Ni prav, da bi se kruh otrokom vzeli in psom —

nevrednim vrgel — a z ženo v evangeliju zdihujemo mi: Ah gospod, tudi psiči živijo od drobtin svojega gos-podarja! — Tvoji otroci nismo mi ne več, nehvaležni grešniki smo postali! Namesto od Tvoje šibe poboljšani biti, smo se mi še bolj od Tebe obrnili — smo še bolj zdujeli! ... V-skadanske tatvine ino drugi greh kaže-jo, kako daleč smo mi z našo hudo-bijo prišli! ... O, da bi se tudi z nami to ne godilo, kar si Ti Izraelcem žugal, kir si rekel: Nebo in zemljo vzamem za priče, da sem ti pot k dobremu pokazal! Ako ne boš moje zapovedi držal, te bom ostro poštra-fal; ne bo pak to pomagalo, tako ho-čem štrafeng sedemkrat večjo storiti ... dokler ne bom Tvojega trdega vratu polomilil! ... O nebeški oče, strašni, pravični Bog! Ako boš Ti nam še zanaprej nesrečna, nerodovit-na leta poslal, tako bo lakot nas vse v naših grehlih pomorilil! Zaslužili smo mi to, sami priznamo, kir z našimi revami so tudi naši grehi rasli! Sicer je naše trdno naprevezetje — Tvoje dobrote zanaprej bolj pametno in bolj hvaležno vživati, greha se varvati, iz katerega vse hudo pride! Ah ah, kolikokrat smo mi že tako na-

prevezetje storili — ino smo vender vsakrat spet grešili!

Ti vidiš že zdaj, da bomo mi, ako nam spet eno dobro leto pošleš, ta-krat Tvoje dobrote morebiti ravno tako nehvaležno, nemarno ino ravno tako grešno vživati, kakor v preč-nih dobrih letih se je zgodilo bilo! ...

Kir naše srce ni še omečeno, ni še razsuto, ni še poboljšano; kir mi za-voľjo naše hudočije Tvoje šibe tudi zanaprej še vredni smo — ah, oče, ako se čez nas ne moreš usmiliti, us-milil se čez nedolžne otroke! Oni za-morejo je proti nam jokati, Tebe ne znajo še za kruh prositi! Naši stariši ino mi smo grešili — ino naši otroci naše pregrešenje plačujejo! — Oče, daj sirotam kruha, mi ga jim ne mo-remo dati! Kir Ti nas grešnike po za-sluzenju tepeš, usmili se čez nedolžne! Pošlji oče, ah pošlji nam zavoljo nedolžnih eno žegnano dobro leto! Daj naši zemlji, trtam in našemu drevju to zgubljenno frugovitnost! Dr-ži od fruge naše zemlje, od sadu našega drevja ino naših trt šibo toče ino škodljive rose. Daj naši drugi materi, trti, to vzeto frugovitnost na-zaj!

(Dalej pride).

Gospodarstvo.

Simodolska goveja pasma na Vipavskem.

Ko so pred približno 25. leti začeli vpeljavati v Vipavsko dolino bi-ke simodolske pasme, je bila živinoreja pri nas zelo zanemarjena. Kmetje so cenili govejo živino le, da jim je dajala nekaj gnoja za izčrpana polja. Nihče ni mislil, da bo prišel čas, ko se bo večina kmetijskih gospodarstev mogla držati po koncu za živinorejo. Ko so po prizadevanju pokojnega dekana Erjavca dobili v Vipavo prve bi-ke-plemenjake, se ljudje niso mogli načuditi krasnim, krepkijem teletom, ki so jih skotevale krave domačega rodu, katerim je bila vcepljena simodolska kri. Ljudje so začeli gojiti živino, skrbeli so za dobro plemo, ker so videli lepe uspehe. Polagoma so izločevali malovredno živino in skoro neopazno se je izcimila visoko razvita živina, ki je bila našim kmetom v pravo veselje, ker so jo tudi lahko prodali, saj so našli za vole in krave kupce v celi Furlaniji in celo v Italiji. Živinoreja je postala važna gospodarska panoga in v kmečke domove se je začelo vračati blagostanje.

Zato pa ni nič čudnega, če se Vipavci upirajo nameri, da bi se vpe-ljala siva pasma, ki ni samo bolj majhna, ampak počasi dorašča. Dočim doraste simodolsko plemo v 3-4 letih, se mora čakati govedo sivega plemena 5-6 let.

In teleta, ki jih skotevajo in se prodajo mesarjem v zakol bodisi vsled enega ali drugega vzroka, koliko se dobi več zanje, ker so bolj težka. Ker pa redimo žival vsled treh glavnih dohodkov, to je zavoljo mesa, mleka in dela, rečemo lahko, da simodolska pasma prekaša sivo v vsem. Glede teže je to takoj očitno. Glede mleka je res težje dognati, ker če je bik-plemenjak mlečnega rodu, bodo tudi po njem zaplojena teleta (potomci) dobri. Če pa bik ni mlečnega rodu, tedaj ne bo nobeno plemo naredilo čudeža. Mi si moramo sami pomagati in z doslednim odbiranjem zaploditi najboljši mlekarški rod, ki je mogoč v naših razmerah. Kar se pa glede dela tiče, je res, da so simodolci bolj počasni, to pa samo, ker so v poznejših letih zelo težki. Da imajo simodolci slabe parklje, to menda ne bo držalo, ker je treba pomisliti, da vol z 200 kg ne potrebuje tako močnega podkovanja kot vol z 500-900 kg. Za domačo potrebo pa simodolcev še podkovati ni treba. Zdi se mi nerazumno, da bi pri današnji visoki ceni zemljišč in dragih delavcih redili manjvredno živino. Za naše kmetijstvo bo veliko boljše, če se oprinemo vzreje in negovanja živine najboljše kakovosti ter se poleg tega zadržimo lotimo umnega mlekarstva! Plemo, ki je tekom 25. let dokazalo, da ima najboljše kakovosti, je za našo dolino brez dvoma simodolsko.

Josip Božič

t. č. tajnik živinorejskega odseka v Vipavi.

Poučno kmetijsko potovanje.

Urad za kmetijski potovalni pouk, odsek Ajdovščina, obvešča kmetovalce, da namerja tekom oktobra prirediti poučno potovanje v svrhu proučevanja kmetijskega razvoja v naši deželi. Kdor se hoče tega potovanja udeležiti, naj se javi po dopisnici na imenovani naslov ter naj pristavi naj bo li potovanje eno- ali dvodnevno. Ostale podrobnosti se bodo še objavile.

Priobčujemo radevolje to obvestilo, ki nam ga je poslal kmetijski urad, in pozdravljamo zdravo misel. Pripominjamo samo, da naj se brezpogojno poskrbi za to, da bodo kmetovalci na potovanju dobili potrebna pojasnila in razlage v slovenskem jeziku. V nasprotnem slučaju je prireditelj brezplodna in brez predmetna.

Širite „Naš čolnic“!

Pozor, kmetovalci!

Pri »Deželnem kmetijskem uradu« v Ajdovščini so se zglasili nekateri kupci za seno iz Vipavske doline. Kmetovalci, ki ga imajo na prodaj, naj se obrnejo naravnost na imenovani urad.

Valuta.

Dne 4. oktobra si dobil:

za 100 franc. frankov	120.25 do 120.75 Lir
za 100 belg. frankov	110.— do 112.— Lir
za 100 švic. frankov	435.— do 438.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	68.— do 68.40 Lir
za 100 dinarjev	31.80 do 32.20 Lir
za 1 šterling	101.80 do 102.— Lir
za 1 dolar	22.70 do 22.85 Lir
za 1 zlato marko	5.40 do 5.50 Lir
za 100 avst. kron	0.0320 do 0.0330 cent.

Beneške obligacije.

Dne 4. oktobra: Srednji kurs L. 83.14, v Trstu 82.30, v Milanu 83.50, v Rimu 83.— L.

Odvetnik dr. HENRIK TUMA naznanja, da je odprl pisarno v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17-1 nadstropje. — — — — —

LEPO POSESTVO pri Mariboru ob železnici obsegajoče okrog 40 oralov sveta, enonadstropno vilo, (stan na razpolago) pristavo, viničarijo, žganjčgalnico itd. v polnem obratu se prodaja po zmerni ceni. Vprašati Vorsič naslednik. Maribor. Slomškov trg 16.

ZA TRGATEV so na prodaj sodi za 30 hektolitrov. Via Ascoli št. 25 pri zalogi vina Tulipani.

IVAN KACIN, Gorica v Raštelu št. 12. Izdeluje cerkvene orglje, harmonije, glasovirje, uglašuje in popravlja. Velika zaloga pianinov, violinov, kitar, mandolin, strun. Harmoniji in glasovirji iz druge roke vedno v zalogi. Izposojuje vse omenjene instrumente. Za vsa dela se jamči.

OKRAJNA POSOJILNICA V KANALU bo imela dne 19. t.m. ob 3. uri pop. v uradnih prostorih svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

ODBOR.

UMETNA GNOJILA: Tomaževo žlindro in kaljivo sol oddaja Kmetijsko društvo v Vipavi.

PRODA SE LEPO POSESTVO, oddaljeno 20 minut od trga Sv. Lucija, obstoječe iz nove hiše, pripravne za gostilničarsko obrt in za sprejem letoviščarjev, 4 ha gozda in 1.3 ha zemljišča.

Pojasnila daje odvetnik Mirko Koršič v Gorici, Viale XX Settembre.

Lloyd Sabaud.

V kratkem odideta iz Genove:

v Severno Ameriko

»Conte Verde« 14. 10. 1924.

»Conte Verde« 18. 11. 1924.

Vožnja iz Genove do New Jorka traja 9 dni;

v Južno Ameriko

»Conte Rosso« 6. 11. 1924.

Vožnja iz Genove do Buones-Ayres traja 13 1/2 dni.

»Re d'Italia« 18. 11. 1924.

»Tomaso di Savoia« 26. 11. 1924.

Vožnja iz Genove do Buones Ayres traja 19 dni;

v Avstralijo

»Moncalieri« 15. 11. 1924.

Za pojasnila in vpis obrnite se na agencijo F. Rosich, Gorica, ulica Contavalle 4.

Zdravnik

dr. RADO SFILIGOJ

se je preselil

na Travniki št. 5, I.

(nasproti lekarni).

Naznanilo in zahvala.

Potri neizmerne žalosti naznanjamo, da je naša nad vse ljubljena soproga, mati in sinaha gospa

Marija Lipušček, roj. Kragelj

iz Zatoľmina št. 41

dne 30. septembra ob 5. uri pop. po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb predrage ranjke se je vršil dne 2. t. m. ob 8. uri zjutraj na domače pokopališče.

Tem potom se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa gosp. dr. Alfonzu Serjunu in preč. gg. dušnim pastirjem iz Tolmina za tolažbo ob času njene dolge bolezni ter za mnogobrojen sprejem pri pogrebu.

Zatoľmin, dne 3. oktobra 1924.

Žalujoči: Josip, soprog

Ivan in Josip, sinova — Marija, hčerka — Josip, tast, Jožefa, tašča, Miha, svak — Terezija, svakinja

ABADIE?

Evo vam

Abadie!

Najizvrstnejši

cigaretni papir



Naš zobozdravnik

doktor Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobah, sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v GORICI - na Travniku 20.

Prodajalne „Čevljarske zadruga“ v Mirnu

Gorica, Corso Verdi 32 - Trst, Via dei Rettori 1 ter komisijске zaloge po celi Julijski Benečiji so založene

z „Adria-Sandali“

letošnjega izboljššanega izdelka.

ERNIA

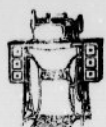
ozdravljena

z najnovejšim pasom BROOCK

Mirodilnica in dišavnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.



Prva slovenska tvrdka

JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne „MUNDLOS“, dvokoles znamke orig. „KOLUMBIA“, belgijskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete.

Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju. Lastna mehanična delavnica in popravilavnica Piazza Duomo 5 (voga, ulica Rabatta).

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzovjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica

CENTRALA

Rezerva S H S

in rezerve:

LJUBLJANA

Din.

Din. 50,000,000

10,000,000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obreštuje vloge na knjižice po 4 1/2 %. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje